

6th International Agriculture, Environment and health **CONGRESS** Uluslararası Tarım, Çevre ve Sağlık Kongresi

19 - 21 EKİM

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
ATATÜRK KONGRE MERKEZİ - AYDIN

ABSTRACT BOOK

ÖZET METİN KİTABI

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Cafer TURGUT

Prof. Dr. Perihan Binnur KURT KARAKUŞ

Prof. Dr. Serdal ÖĞÜT

2023

AYDIN

6. ULUSLARARASI TARIM ÇEVRE VE SAĞLIK KONGRESİ

19-21 EKİM 2023

AYDIN/TÜRKİYE

Bu kitap telif haklarına tabidir. Tüm telif hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir, yayıncının önceden yazılı izni olmadan, elektronik, mekanik, reprografik veya fotografik dahil herhangi bir sistemde saklanamaz, çoğaltılamaz veya hiçbir şekilde yayınlanamaz.

Bu yayındaki kişisel katkılar ve bunlardan kaynaklanan yükümlülükler yazarların sorumluluğundadır. Yayıncı, bu yayından elde edilen içeriğin bir sonucu olabilecek olası zararlardan sorumlu değildir.

<https://www.icaeh.net/>

info@icaeh.net

info@atlax.org

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Cafer TURGUT

Adnan Menderes Üniversitesi, Ziraat Fakültesi

Prof. Dr. Perihan Binnur KURT KARAKUŞ

Bursa Teknik Üniversitesi, Çevre Mühendisliği Bölümü

Prof. Dr. Serdal ÖĞÜT

Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ

Prof. Dr. Cafer TURGUT

Prof. Dr. Perihan Binnur KURT KARAKUŞ

Prof. Dr. Serdal ÖĞÜT

Dr. Melis YALÇIN

KONGRE SEKRETERLERİ

Araş. Gör. Ayçıl ÖZTURAN ŞİRİN

Araş. Gör. Burcu Deniz GÜNEŞ

Araş. Gör. Fatih BİRTEKOKAK

Araş. Gör. Ömer ERDOĞAN

Araş. Gör. Şenay ÇATAK

Zir. Yük. Müh. Alican GAVCAR

Zir. Müh. Saadet Şeyma TURGUT

Zir. Müh. Fatma OĞUZ

Zir. Müh. Yaren KANTEKİN

Batuhan YILMAM – Lisans Öğrenci İşleri

HUKUK DANIŞMANI

Av. Çağlar SELÇUK – Aydın Barosu

Prof. Dr. Alireza Nikbakht NASRABADI
Tehran University, Iran

Prof. Dr. Aslıhan BÜYÜKÖZTÜRK KARUL
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Prof. Dr. Aysun SOFUOĞLU
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, İzmir

Prof. Dr. Cafer TURGUT
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Prof. Dr. Dide KILIÇALP KILINÇ
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Prof. Dr. Rahime ORAL
Ege Üniversitesi, İzmir

Prof. Dr. Deniz ÇOBAN
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın

Prof. Dr. Sait SOFUOĞLU
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, İzmir

Prof. Dr. Stefan TRAPP
Technical University of Denmark, Denmark

Prof. Dr. Teresa J. CUTRIGHT
The University of Akron, USA

Prof. Dr. Mehtap KILIÇ EREN
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Prof. Dr. Oktay ERDOĞAN
Pamukkale Üniversitesi, Denizli

Prof. Dr. Perihan KURT KARAKUŞ
Bursa Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Serdal ÖĞÜT
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Prof. Dr. Zeynel DALKILIÇ
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Asisstant Prof. Olga KALANTZI
Aegean University Dept. Of Env. Eng.

Doç. Dr. Behçet Kemal ÇAĞLAR
Çukurova Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Kerim GÜLLAP
Atatürk Üniversitesi

Doç Dr. Maria de Lurdes Porença de AMORIM DINIS
University of Porto, Portugal

Doç. Dr. Mümin POLAT
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur

Doç. Dr. Özkan EREN
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Doç. Dr. Teodora DEAC
Technical University of Cluj Napoca, Romania

Doç. Dr. Duygu ATEŞ
Ege Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Aşkın BİRGÜL
Bursa Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Birsan KIRIM
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem MORAL
Akdeniz Üniversitesi, Antalya

Dr. Öğr. Üyesi Derya AYRAL ÇINAR
Bursa Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Esra ÖRENLİLİ YAYLAGÜL
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Ali KAPTAN
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Duygu KAYA BİLECENOĞLU
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Levent ATATANIR
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Selçuk GÖÇMEZ
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Yakup Onur KOCA
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat KİREMİT
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mohammad Reza HEİDARİ
Shahed University, Iran

Dr. Öğr. Üyesi Yüksel AYDOĞAN
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Serap Gökçe ESKİN
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Fatma KOÇBAŞ
Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Dr. Melis Yalçın AYDIN
Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Bondi GEVAO
Kuwait Institute of Science and Technology

Dr. Nalan TURGUT
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Serhan MERMER
Oregon State University, USA

Dr. Volkan Mehmet ÇINAR
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Mahmut OSMANBAŞOĞLU
United Nations Development Programme UNDP Türkiye

ICAEH CONGRESS 2023

Değerli Katılımcılar,

Düzenleme ve bilim Kurulu olarak **Dağlarından Yağ, Ovalarından Bal Akan Aydın**'da yapılacak olan **6. Uluslararası Tarım, Çevre ve Sağlık Kongresi**'nde sizleri ağırlamaktan onur duyarız. Kongremiz Tarım, Çevre ve Sağlık konularını bir bütün içerisinde değerlendirerek yapılan güncel araştırmaları tartışmak ve yeni disiplinler arası çalışmaların ortaya çıkmasında akademisyenleri bir araya getirmek için düzenlenecektir.

Sonbaharın tüm güzelliklerini birlikte yaşayacağımız Aydın ilimizde sizleri ağırlamaktan büyük mutluluk duyarız.

Saygılarımızla...

Prof. Dr. Cafer TURGUT
ICAEH 2023 Başkanı

Prof. Dr. Perihan Binnur KURT KARAKUŞ
ICAEH 2023 Başkanı

Prof. Dr. Serdal ÖĞÜT
ICAEH 2023 Başkanı

İÇİNDEKİLER

MANYETİK ALAN UYGULAMALARININ BUĞDAY TOHUMUNUN (<i>TRITICUM AESTIVUM</i> L.) ÇİMLENMESİ VE FİDE BÜYÜMESİ ÜZERİNE ETKİSİ	16
TEKSTİL ATIKLARININ YAŞAM DÖNGÜSÜ ANALİZİ	17
CERRAHİ HASTALARINDA ERAS PROTOKOLÜNÜN UYGULANIRLIĞI: DERLEME ÇALIŞMASI	18
BESLENME VE DİYETETİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİ YEME DAVRANIŞI BOZUKLUĞUNA YATKIN MIDIR?	19
KARVEDİLOL TAYİNİ AMACIYLA MANYETİK KATI-FAZ EKSTRAKSİYON ADSORBANI GELİŞTİRİLMESİ	20
THE IMPORTANCE OF PHOTOPERIOD IN SOYBEAN (<i>GLYCINE MAX</i> (L.) MERR.)	21
DBP GEN POLİMORFİZMİNİN COVID-19 ENFEKSİYON VE ÖLÜM ORANININ PREVALANSINDAKİ ROLÜNÜN 2022 YILINA GÖRE YENİDEN DEĞERLENDİRİLMESİ	22
MEYVE HASTALIKLARININ TESPİT EDİLMESİ VE SINIFLANDIRILMASINDA DERİN ÖĞRENME YÖNTEMLERİNİN KULLANIMI	23
TARIMSAL SULAMADA GÜNEŞ ENERJİSİ KULLANIM OLANAKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	24
DOMATES GÜVESİNDE ETKİN MÜCADELEDE DOĞRU FEROMON SEÇİMİ	25
TARIMSAL SULAMA SİSTEMLERİNDE KULLANILAN GÜNEŞ PANELLERİNİN PERFORMANSLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	26
THE FORAMINAL INDICES OF THE RAT SCAPULA	27
ÇANAKKALE BÖLGESİNDE YETİŞTİRİLEN BAZI JALAPENO VE ŞİLİ BİBER ÇEŞİTLERİNDE (<i>CAPSICUM ANNUM</i> L. VAR. ASJP F1, ATOM F1) KALİTE ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ	28
<i>DACTYLORHIZA NIESCHALCIORUM</i> İN VİTRO TOHUM ÇİMLENMESİ İÇİN ALTERNATİF YOLLAR	29
EVDE BAKIM HİZMETLERİ KAPSAMINDA, BAKIMA MUHTAÇ BİREYİN AKRABALARI VEYA VASİSİ HASTA BAKICI OLMALI MIDIR?	30
GÜMÜŞHANE İLİ TARIMSAL BİYOKÜTLE ENERJİ EŞDEĞER POTANSİYELİ	31
PEDİATRİ ALANINDA MOBİL UYGULAMA KULLANIMININ BİBLİYOMETRİK ANALİZ İLE İNCELENMESİ	32
SERT KABUKLU MEYVE ATIKLARININ GLUTENSİZ ÜRÜNLERDE KULLANIMI	33
PLAZMAYLA AKTİFLEŞTİRİLMİŞ SU İLE AZOT GÜBRESİ ÜRETİMİ	34

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNDE TAKLİT VE TAĞŞIŞIN FOURİER DÖNÜŞÜM KIZILÖTESİ SPEKTROSKOPİ (FT-IR) YÖNTEMİ İLE BELİRLENMESİ	36
EVALUATION OF OXIDATION COMPOUNDS AND SENSORY CHARACTERISTICS DURING OXIDATION OF SOME VEGETABLE OILS.....	37
MİKRO VE NANOPLASTİKLERİN İNSAN SAĞLIĞINA ETKİSİ	38
TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ VE SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA HEPATİT A, B VE C SEROLOJİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	39
DENİZ YOSUNU, SOLUCAN GÜBRESİ, HÜMİK ASİT UYGULAMALARININ MARULDA VERİM VE KALİTE ÜZERİNE OLAN ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ.....	40
TÜRKİYE'DE GELİR EŞİTSİZLİĞİ VE KARBON YOĞUNLUĞUNUN TOPLAM FAKTÖR VERİMLİLİĞİNE ETKİSİ: GENİŞLETİLMİŞ ARDL YAKLAŞIMI	41
ORTOPEDİ HASTALARINDA AMELİYAT SONRASI DÖNEMDE AĞRI YÖNETİMİNDE FARMAKOLOJİK OLMAYAN YÖNTEMLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ: DERLEME ÇALIŞMASI.....	42
STRES YÖNETİMİNDE PSİKOBIYOTİKLERİN ROLÜ	43
ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN MEDYADA TEMSİLİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA: "MUCİZE DOKTOR" DİZİSİ ÖRNEĞİ	44
CONSERVED MOTIFS IDENTIFICATION OF CADHERIN PROTEIN OF FOURTEEN DIFFERENT INSECT SPECIES	45
STRUCTURAL ANALYSIS OF CADHERIN ENZYME IN SOME INSECT SPECIES	46
SELEKTİF SEROTONİN GERİ ALIM İNHİBİTÖRLERİ (SSRI)'NİN PLAZMADA YOĞUNLUKLARININ BELİRLENMESİ İÇİN DUYARLI VE HIZLI BİR KROMATOĞRAFİK (HPLC) ANALİZ TEKNİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ	47
BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ KULLANIMINA BAĞLI KANSER RİSKLERİ VE ÇOCUK HASTALARDA ETKİSİ	49
HASAT SONRASI POTASYUM PERMANGANAT, UV-C, SALİSİLİK ASİT VE SICAKLIK UYGULAMALARININ KİVİ KALİTESİ VE MUHAFAZA SÜRESİ ÜZERİNE ETKİLERİ	50
GIDA BİLEŞENLERİNİN EKSTRAKSİYONUNDA YENİ NESİL ÇEVRECİ ÇÖZÜMLER	51
EFFECT OF SOME HERBICIDES ON IMPORTANT WEEDS OF PAPAYA (<i>CARICA PAPAYA</i>) IN SOMALIA	52
ÜÇ FARKLI TERMoeLEKTRİK SİSTEMLE ÇALIŞAN ATMOSFERİK SU ÜRETME CİHAZININ PERFORMANS ANALİZLERİ	53

ANTİDİYABETİK BİTKİLER.....	54
TURİSTLERİN TATİL YERLERİNDEKİ BESLENME ALIŞKANLIKLARI.....	56
MANN-KENDALL VE SEN EĞİM TESTİ İLE AYDIN METEOROLOJİ GÖZLEM İSTASYONU EVAPOTRANSPIRASYON VERİLERİNİN AYLARA GÖRE TREND ANALİZİ.....	57
UNTARGETED HPLC-MS-BASED METABOLOMICS APPROACH TO DETECT ADULTERATION IN TAHINI.....	58
EVALUATION OF EPIDEMIOLOGICAL CHARACTERISTICS OF PEDIATRIC PATIENTS WITH SCABIES	59
ANALYSIS OF SYNEPHRINE IN BITTER ORANGE EXTRACTS AND DIETARY SUPPLEMENTS.....	60
YENİ DİKİM BADEM BAĞÇELERİNDE FOSFOR ÇÖZÜNDÜRÜCÜ BAKTERİLERİN VEJETATİF GELİŞİME ETKİLERİ.....	61
MEYER VE LUGEN EŞİTLİKLERİ İLE KARABÜK'TE AÇIK YÜZEY BUHARLAŞMA TAHMİNİ VE ETKİN PARAMETRELERİN BULUNMASI	62
NOHUT (CICERARIETINUM) SOLGUNLUK HASTALIĞINA SEBEP OLAN, <i>FUSARIUM OXYSPORUM</i> F. SP. CİCERİS İRK 2'YE KARŞI BİYOLÖJİK MÜCADELE AJANLARININ ETKİNLİĞİNİN BELİRLENMESİ.....	63
<i>CAMELLIA SİNENSİS</i> (L.) O.KUNTZE) ÇİÇEKLERİNDEN ELDE EDİLEN ÇAYIN DUYUSAL KARAKTERLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA	65
TOPLU BESLENME SİSTEMİ ÇALIŞANLARININ GIDA HİJYENİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN GIDA TEMAS YÜZEYLERİNDEN VE ÇALIŞANLARDAN ALINAN SWAP ÖRNEKLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI.....	66
MOLECULAR DIAGNOSIS AND DETERMINATION OF PHYLOGENETIC RELATIONSHIPS OF <i>ANAPLASMA</i> AGENTS IN GOATS IN ÇUKUROVA REGION.....	68
BIOGENIC AMINES IN PUBLIC HEALTH SIGNIFICANCE.....	69
THE HEALTH IMPLICATION OF BUTTERMILK COMPONENTS.....	70
FASULYEDE (<i>PHASEOLUS VULGARIS</i> L.) ÇÖVEN (<i>GYPSOPHILA PERFOLIATA</i> L.) EKSTRAKTININ ÇİMLENME VE FİDE İLE İLGİLİ BAZI KARAKTERLER ÜZERİNE ETKİLERİ	72
DÜŞÜK BAŞ SENDROMUNUN PATOFİZYOLOJİSİ	73
OBEZ BİREYLERDE MIND DİYET PUANININ BİYOKİMYASAL PARAMETRELER İLE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: PİLOT ÇALIŞMA	75
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE KAFEİN ALIMI, DEPRESYON VE UYKU BOZUKLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	77

19.YÜZYILIN SONLARINDA AYDIN SANCAĞI'NDA ORMANCILIK VE ORMAN İDARESİ.....	79
DENEYSEL KEMİRGEN ÇALIŞMALARINDA KLORPİRİFOS KARDİYOTOKSİSİTESİ	80
ARSENİĞE BAĞLI KARDİYOTOKSİSİTENİN DENEYSEL MODELLEMELERDE PATOFİZYOLOJİK SÜREÇLERİNİN BELİRLENMESİ.....	82
ANOREKSİYA NERVOZANIN PATOFİZYOLOJİSİ	84
CANNABİDİOL METOTREKSAT İLE İNDÜKLENMİŞ BÖBREK HASARINDA NRF2 GEN EKSPRESYONUNU ARTTIRIYOR.....	85
LPS İLE İNDÜKLENMİŞ KARACİĞER HASARINDA CANNABİDİOLÜN NRF2 GEN EKSPRESYONUNA ETKİSİ..	86
FIRST REPORT OF <i>TYPHULA INCARNATA</i> CAUSING GRAY SNOW MOLD IN GOLF COURSES IN ANTALYA.....	87
FUNGI CAUSING LEAF BLIGHT IN TURFGRASS AREAS IN ESKİŞEHİR	88
SÜT TEKNOLOJİSİNDE NÜKLEER MANYETİK REZONANS (NMR) SPEKTROSKOPİSİNİN KULLANIMI	89
ALZHEİMER HASTALIĞINDA BAZI VİTAMİNLERİN ÖNEMİ	90
COVID-19 HASTALARININ PROGNOZU İLE ESER ELEMENTLERİN DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	91
PESTİSİTLER VE İNSAN SAĞLIĞINA ETKİLERİ.....	93
BORİK ASİTİN DOZA BAĞLI OLARAK YAŞLI SIÇAN VÜCUT AĞIRLIKLARI ÜZERİNE ETKİSİ.....	94
NATIVE <i>TRICHODERMA</i> SPECIES THE EFFECTS OF PLANT GROWTH AND MANAGEMENT CHARCOAL ROT DISEASE IN STRAWBERRY	95
KAN TRANSFÜZYONU ZİNCİRİNİN PROSPEKTİF VALİDASYONU: PİLOT ÇALIŞMA	96
YOKOLUŞLAR ÇAĞINDA ORKİDE KORUMANIN ÖNEMİ	98
SOME QUALITY CHARACTERISTICS OF SELECTED DURUM WHEAT (TRITICUM DURUM) IN BURSA, TÜRKİYE	99
SÜT BAZLI İNFANT FORMÜLLERİNDE AFLATOKSİN M1 DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ	100
INVESTIGATION OF UV PROTECTIVE POTENTIAL OF FLOWERS OF <i>ONOPORDUM SPP.</i>	102
DETERMINATION OF MULTI-MYCOTOXINS CONTENTS OF SOME SPICES BY LC-MS/MS	103

ŞAHİNLERDE (BUTEO BUTEO) İSOFLURAN VE SEVOFLURAN İNHALASYON ANESTEZİSİNİN KARDİOVASKÜLER SİSTEM ÜZERİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI	104
YAŞLILIK FİZYOLOJİSİNDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR: FİZYOLOJİDEN PATOLOJİYE YAŞLILIK	105
BASI YARASI RİSK FAKTÖRLERİ, ÖNLEME VE TEDAVİ YÖNTEMLERİ.....	106
EVCİL BİR TAVUKTAKİ SARKOKİST VAKASI	108
FLAVONOİDLER VE SAĞLIK	109
ARTEMİA SPP. POPÜLASYONUNA BAZI ÇEVRESEL FAKTÖRLERİN ETKİLERİNE YÖNELİK BAKIŞ AÇILARI	110
ONE HEALTH CONCEPT: BOVINE BRUCELLOSIS.....	111
BİTKİ ISLAHINDA CRISPR-CAS9 KULLANIMI VE PROBLEMLER	112
MİMOZA VE KEBRAKO TANENLERİ İLE TABAKLANMIŞ EKOLOJİK DANA DERİLERİNİN BAZI FİZİKSEL ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ	113
THEİLERİA ANNULATA'NIN TÜRKİYE VE TUNUS İZOLATLARINDAKİ B-HÜCRE EPİTOPLARININ BİYOİNFORMATİK YOLLA BELİRLENMESİ VE İMMUNOJENİTELERİNİN ARAŞTIRILMASI	114
İNEKLERDE ÖNEMLİ BİR ABORTUS NEDENİ: NEOSPOROSİS	116
ISOBUS TECHNOLOGY DEVELOPMENT AND ADOPTION IN TURKEY'S AGRICULTURE.....	118
SALVIA ADENOPHYLLA HEDGE & HUB.-MOR. (LAMIACEAE) BİTKİSİNE AİT UÇUCU YAĞIN KİMYASAL İÇERİĞİNİN ARAŞTIRILMASI	119
AYDIN İLİNDEKİ CRYPHONECTRIA PARASİTİCA POPÜLASYONU İÇERİSİNDE CRYPHONECTRIA HİPOVİRÜS 1 (CHV1)' İN YATAY TAŞINIM POTANSİYELİ	120
EFFECT OF RUMINATION BEHAVIOR ON MILK YIELD, MILK FAT, RUMEN PH AND TOTAL TRACK DIGESTIBILITY IN LACTATING DAIRY COWS.....	121
LACTOBACILLUS BUCHENRI BASED SILAGE INOCULANTS USED FOR SILAGE FERMENTATION AEROBIC STABILITY AND DAIRY COW NUTRITION.....	123
ALTERNATİF PROTEİN KAYNAKLARI VE İNSAN BESLENMESİNDE KULLANIMI.....	125
TOPLU TÜKETİM İŞLETMELERİNDE ÇALIŞAN PERSONELİN COVID-19 FARKINDALIĞI.....	126
TOZ VE GÜRÜLTÜNÜN İŞ SAĞLIĞI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ ÜZERİNE ÖRNEK BİR ÇALIŞMA	127

FARKLI ORGANİK MATERYALLERİN ÇİLEK YETİŞTİRİCİLİĞİNDE GÜBRELEME MATERYALİ OLARAK KULLANIMININ VERİM VE KALİTEYE ETKİSİ	129
FARKLI KONSANTRASYONLARDA UYGULANAN BAZI MAKRO BESİN ELEMENTLERİNİN İNCİR FİDANI GELİŞİMİ ÜZERİNE ETKİLERİ	130
SİĞİR HERPESVİRÜS-5 İLE DOĞAL ENFEKTE BUZAĞILARDA NÖROPATOLOJİK BULGULAR.....	131
MITES (ACARI) AS BIOINDICATORS IN SOIL AND WATER: A REVIEW	132
BORNMUELLERA HAUSK. (BRASSICACEAE) TÜRLERİNİN KLOROPLAST DNA (RPL32- TRNL ^(UAG)) SEKANS ANALİZİ.....	133
DETERMINATION OF FATTY ACID METHYL ESTERS (FAME) AND BIODIESEL PRODUCTION POTENTIALS OF NATIVE MICROALGAE ISOLATED FROM DIFFERENT FRESH AND SEA WATER SOURCES OF TURKEY	134
TÜRKİYE'DE YAYILIŞ GÖSTEREN LISAEA BOISS. (APIACEAE) CİNSİNE AİT TÜRLERİN KLOROPLAST DNA TRNL-F, TRNL-INTRON VE MATK SEKANSINA DAYALI FİLOGENETİK ANALİZİ.....	136
TURUNÇ TOHUMLARININ ÇİMLENMESİ ÜZERİNE DUMANLI SUYUN ETKİSİ.....	137
OXIDATIVE STRESS AND ANTIOXIDANTS IN AUTISM SPECTRUM DISORDER	139
FARK EDİLMEYEN BİR ÇEVRE SAĞLIĞI SORUNU: TEK KULLANIMLIK HİJYENİK PEDLER.....	140
AYDIN VE DENİZLİ İLLERİNDE YETİŞTİRİLEN KAYISI AĞAÇLARINDA FİTOPLAZMA HASTALIKLARININ NESTED PCR İLE BELİRLENMESİ.....	141
ZEYTİN POSASI SUYU İLAVE EDİLEN FARKLI ORGANİK ATIKLARIN ÇİLEK (FRAGARIA X ANANASSA DUCH. FESTİVAL) BİTKİSİNİN BESLENMESİNDE ORGANOMİNERAL GÜBRE OLARAK KULLANILABİLİRLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI.....	142
DAĞLARIN EKMEĞİ KESTANE: ATIKLARI VE ÜRÜNLERİ.....	144
ÜZÜMSÜ MEYVELERİN GLUTENSİZ FIRINCILIK ÜRÜNLERİNDE KULLANIMI.....	145
EVALUATION OF ECOLOGICAL FOOTPRINT FOR A CASE OF TEXTILE INDUSTRY	146
THE IMPORTANCE OF PHOTOPERIOD IN SOYBEAN (GLYCINE MAX (L.) MERR.).....	147
PAMUK BİTKİSİNDE VARYASYON KAYNAKLARI VE ISLAH ÇALIŞMALARI.....	148
ISLAH EDİLMİŞ ÇEŞİTLERİN TANIMLANMASINDA MOLEKÜLER TEKNİKLERİN KULLANIMI.....	149
UYKU VE AKDENİZ DİYETİ	150

SÜRDÜRÜLEBİLİR ATIK YÖNETİMİ AÇISINDAN KAHRAMANMARAŞ'IN BİYOGAZ POTANSİYELİ.....	152
COMPARATIVE EFFICIENCY OF THE USE OF SEXED SEMEN IN DAIRY COWS AND HEIFERS	154
TÜRKİYE'NİN İHRACATTAKİ YENİ SORUNU: PİROLİZİDİN ALKALOİDLERİ	155
DEĞERLERİ EĞİTİMİ PAYDAŞLARININ ÇEVRE DUYARLILIĞINDAKİ ÖNEMİ.....	156
KESTANE KANSERİ VE GAL ARISI MÜCADELESİNDE BİYOLOJİK UYGULAMA VE ETKİNLİK TESPİTİ.....	157
GLUTENSİZ BİSKÜVİLERDE YENİ YAKLAŞIMLAR.....	158
TICK-BORNE DISEASES IN CAT AND DOGS, AND ITS ZONOTIC PROPERTIES: THE ONE HEALTH CONCEPT	159
BESLENMEYE İLİŞKİN BAZI FAKTÖRLER VE MİKROBİYOTA İLİŞKİSİ.....	160
GLUTENSİZ BİSKÜVİ ÜRETİMİNDE SİYAH NOHUT UNUNUN KULLANIMININ ARAŞTIRILMASI	161
INVESTIGATION OF THE PRESENCE OF HISTAMINE AND SOME PHYSICAL-CHEMICAL PROPERTIES IN VARIOUS CANNED FISH	162
INVESTIGATION OF QUINOLONE RESIDUES AND TOTAL AEROB MESOPHILIC BACTERIA COUNTS IN SOME POULTRY MEAT AND CHICKEN EGGS.....	163
THE EFFECTS OF DIFFERENT BIOLOGICAL PREPARATION APPLICATIONS ON GRAFTED SAPLING PROPAGATION IN POTS OF SOME GRAPE CULTIVARS	164
TEKSTİL SEKTÖRÜNDE AVRUPA BİRLİĞİ YEŞİL MUTABAKAT İÇİN GEREKSİNİMLER	165
SAKSIDA YETİŞTİRİLEN MARULDA FARKLI SULAMA SEVİYELERİNİN SU VERİM İLİŞKİLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	166
KOMBUCHA	167
BAZI HALOFİT BİTKİLER VE GIDA ENDÜSTRİSİNDE KULLANIM ALANLARI	169
VEGAN BESLENME VE VEGAN ÜRÜNLER.....	170
PRECONCEPTION PATERNAL E-NICOTINE AFFECTS AIRWAY DEVELOPMENT IN <i>D. MELANOGASTER</i> OFFSPRING	171
ROYAL JELLY FROM ELAZIG: A STUDY ON ITS ANTIOXIDANT ACTIVITY AND TOTAL POLYPHENOL CONTENT	172

Sözel Bildiri

**NOHUT (CİCERARIETINUM) SOLGUNLUK HASTALIĞINA SEBEP OLAN,
FUSARIUM OXYSPORUM F. SP. CİCERİS İRK 2'YE KARŞI BİYOLOJİK
MÜCADELE AJANLARININ ETKİNLİĞİNİN BELİRLENMESİ**

¹Yaşar ALPTEKİN, ²Kübra Selvi DURAP, ³Canan CAN

^{1,2}Sütçü İmam Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bitki Koruma Bölümü, Kahramanmaraş, Türkiye,
alptekin69@ksu.edu.tr

³Gaziantep Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı

Özet: Tarımda yetiştiriciliği yapılan gıdalar arasında tahıllardan sonra gelen en önemli gıda ürünleri baklagillerdir. Nohut ise tarımı ilk yapılan bitki türlerinden biridir. Geçmişten günümüze farklı alanlarda farklı nohut türleri yayılım göstermiştir. Üretimin artmasıyla birlikte hastalık, sıcaklık ve kuraklık stresi, don zararı gibi bitkilerin verim ve kalitesini olumsuz etkileyen sorunlar beraberinde gelmiştir. Bu sorunların başında *Fusarium oxysporum* f. sp. *ciceris* etmeninin oluşturduğu solgunluk hastalığı gelmektedir. *F. oxysporum* f. sp. *ciceris* etmeni ile kimyasal mücadele bulunmaması aynı zamanda kimyasal ilaçların doğaya ve canlı popülasyonuna verdiği olumsuz etkiler son yıllarda hastalıklara karşı daha çok organik ve biyolojik sürdürülebilir çözümlerin araştırılmasına neden olmuştur. Biyolojik mücadele ajanlarının içerisinde bulunan *Trichoderma harzianum*, *Bacillus subtilis* ve *Pseudomonas fluorescens* gibi biyopreparatlar bitkilerde meydana gelen hastalıklarla mücadelede kullanılan önemli ajanlardandır. Bu çalışmada *Fusarium oxysporum* f.sp. *ciceris* etmenine karşı hassas olduğu bilinen ILC- 482 nohut çeşidinde *in vitro* ve *in vivo* ortamda *Bacillus subtilis* GB03 suşu ve *Pseudomonas fluorescens* Pfl suşu olmak üzere 2 bakteri straini ve *Trichoderma harzianum* Rifai ve *T. harzianum* 1585 izolatları olmak üzere 2 fungus izolatu kullanılmıştır. *In vitro* ortamda kullanılan antagonistler ikili kültür tekniğine göre *Fusarium oxysporum* f. sp. *ciceris* etmenine karşı denenmiştir. Kullanılan antagonistler tek başına ve kombinasyonlar halinde hem enfekteli bitkiye uygulanarak hastalık şiddetine etkisi ölçülmüş hem de sağlıklı bitkilere uygulanarak bitki parametreleri incelenmiştir. *In vivo*'da yapılan denemede FOC ile enfekteli nohut bitkisinde görülen kloroz belirtilerini önemli derecede azaltan antagonist *Pseudomonas fluorescens*'in *Trichoderma harzianum* ile bitkiye beraber uygulanması kloroz şiddetinin %69,97 oranında azalmasına neden olmuştur. Yine *Pseudomonas fluorescens* bakteri strainin kök çürüklük şiddetini %53,81 oranla en çok azaltan antagonist olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nohut, Solgunluk, *Fusarium oxysporum* f. sp. *ciceris*, Biyolojik mücadele, *Trichoderma*, *Pseudomonas*.

Teşekkür: Tez çalışmam için 2021/3-8 YLS nolu projeme maddi destek sağlayan Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi Başkanlığı'na (BAP) teşekkürlerimi sunarım.